Ara 50 korona

HAJDUFÖLD

1923. év május 27. VASÁRNAP Debrecen, V. evf (118. sz.)

ELŐFIZETESI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 800 K.
EGYES SZÁM ÁRA 40 K.

KERESZTYEN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

MUZEUM KÖNYVTÁRA

Külföldi kölcsön

Irta: **Eckhardt Tibor** dr.
nemzetgyülési képviselő.

Teljes bizonytalanság fedi még a nagy kérdést, sikerül-e vagy sem külföldi kölcsönt szerezni. Én ugy látom, régi magyar szokás szerint sokan isznak előre a medve bőrére és oly rózsás illuziókban ringatják magukat, amelyek nem alapulván valóságokon, végeredményben csak kártékonyak lehetnek. A nagy kérdést, a kölcsön sikerének problémáját tehát nyitva hagyva vizsgáljuk meg, hogyan alakul a kérdés, ha tényleg sikerül-e nemcsak az átmeneti bajok rendezésére szükséges külföldi kölcsönt, hanem a kiadósabb anyagi támogatásokat is az antanthatalmaknál biztositanunk?

Magyarország sulyos anyagi helyzete főleg két jelenségre vezetendő vissza:

Az egyik a külföldi fizetési mérleg passzivitása, aminek következtében állandóan magyar koronában vagyunk kénytelenek külföldi fizetéseink deficitjét kiegyenliteni.

A másik legfontosabb tényező az államháztartás deficitje. Ha tehát 5 éven belül pénzügyi helyzetünket egyensulyba akarjuk hozni, elsősorban ennél a két pontnál kell állandó rendet teremteni.

A külföldi fizetési mérleg egyensulyba hozható akkor, ha kevesebbet fogyasztunk, mint amennyit termelünk; nem pedig megforditva, miként a mai helyzet alakul. Nemcsak, hogy a fényüzési cikkek behozatalát kell tilalmozni és lehetetlenné tenni, hanem számos oly áru behozatalát is meg kell akadályoznunk, amelyek boldogabb nemzeteknél napi szükségletcikkek számba mennek, a mi helyzetünkben azonban nemzeti szempontból megengedhetetlen fényüzést jelentenek. A háboru alatt nagyon sok mindenről le kellett és le tudtunk mondani: rizskásáról, kávéról, teáról, csokoládéról, hogy a gyomrunkat legközelebbről érdeklő dolgoknál maradjak. De ezenkivül posztó, francia selyem, csipkék, automobil és számos olyan cikk van még, amelyeknek behozatala aránytalanul terheli fizetési mérlegünket és megakadályozza ennek egyensulyba hozatalát. Egyfelől tehát a külföldi behozatal csökkentése, a fogyasztás igényének leszállitása révén, másrészt azonban a termelés fokozása az a mód, amelylyel fizetési mérlegünk passzivitásán segithetünk

A termelés fokozása egyrészt mezőgazdasági befektetések, vizlevezető munkálatoknak, talajjavitó munkálatoknak, mezőgazdasági hiteleknek szerzése utján érhető el, másrészt mindazoknak az iparágaknak megteremtésével, pl. textil, papiripar, uj szénterü etek feltárása és meglevő szénbányák jobb kihasználása, amelyek a külföldi behozatalt apránként feleslegessé fogják tenni. Veszélyesen könnyelmü tehát az a felfogás, amely a külföldi kölcsönt fogyasztási hitelnek képzeli, 5 évre beosztva egyszerüen a korona stabilizálására és deficitünk fedezésére akarja felhasználni, anélkül, hogy közgazdasági életünk alapjait megreformálná és megerősitené.

Egy ilyen fogyasztási hitel talán az államháztartás könyvvezetésében látszólagos rendet mutatna, tényleg azonban ennek az elszegényedett nemzetnek utolsó értékeit emésztené fel és az 5 esztendős periódus lejártával ugyanazok a bajok jelentkeznének, amelyeket ma is érzünk, de sulyosbitva azzal a körülménynyel, hogy vagyonunkat immár teljesen felemésztettük volna.

Az államháztartás deficitje, amely pénzügyi helyzetünk másik legfőbb kutforrása, a külföldi kölcsön segitségével, ha a nemzet vezetőiben kellő elhatározási bátorság megvan, ugyancsak orvosolható, de csak abban az esetben, ha a szükséges radikális intézkedéseknek foganatositására a kormány és a nemzetgyülés kérzen áll,

Állami költségvetésünk legsulyosabb problémáját, a tisztviselőkérdést rendeznünk kell és pedig abban az értelemben, hogy egész közigazgatásunkat és állami gépezetünket leegyszerüsitjük és egész hivatalnoki rendszerét leépitjük és a felesleges személyzetet minden melléktekintet nélkül visszaadjuk a magánvállalkozásnak és a termelő munkának. A külföldi kölcsön szolgálhat arra, hogy végkielégitést fizessünk feleslegessé vált tisztviselőinknek, de nem szolgálhat arra, hogy abból egy teljesen felesleges tisztviselői kart eltartsunk.

Állami költségvetésünk legpasszivabb tétele továbbá az állami üzemeknek gazdálkodásából folyik. Itt sem ismerhetünk melléktekinteteket. A magyar állam nincsen abban a helyzetben, hogy bármiféle üzemre ráfizessen. Az állami üzemek tehát átszervezendők, a mezőgazdálkodás elvei szerint, miként az utolsó esztendőben az orosz példa mutatta: állami üzemeknek részvénytársaságokká való átalakitása termelési szempontból igen előnyös kedvezményekkel jár és az állami szempontok megóvását minden tekintetben lehetővé teszi azáltal, hogy a megalkotott részvénytársaságok többsége mindenkor állami tulajdonban marad.

Nehéz volna egyetlen cikk keretében minden szükséges reformot, illetve mélyreható tervet vázolni. Fejtegetéseim mindössze azt a célt szolgálnák: rámutatni arra, hogy a külföldi kölcsön nem a felesleges költekezés rendszeresitését, nem egy fogyasztásra szánt hitel megnyitását jelenti, hanem a magunkbaszállás, a fokozott tettrekészség és komoly elhatározások korszakát, ha nemzetünk végromlását meg akarjuk akadályozni. Nagyon sok mindenről kell lemondanunk, ha megkapjuk a külföldi kölcsönt, mert csak igy kerülhetjük el Ausztria sorsát, amely az államcsőd szélére jutva külföldi anyagi segitség ellenében anyagi függetlenségét vesztette el és külföldi gyámkodás alá került. Szabadságunk és függetlenségünk biztositása minden szempontból előbb való és amelyik nemzet többre becsüli a kényelmet, mint a szabadságot, az megérett a pusztulásra. A török katona 12 év óta áll a fronton és még mindig nem gondol leszerelésre. A magyar nemzet minden fia ugyanazzal a lelki felkészültséggel kell, hogy bele menjen a nagy gazdasági harcba, amelytől az egész szabadságunk és egész jövönk sorsa függ.

Kállay pénzügyminiszter nyilatkozata a külföldi kölcsönről

Az antant ellenőriztetni fogja, mire használja fel Magyarország a kölcsönt - Ellenőrző bizottság jön Budapestre

(A Hajdufőld tudósitójától.) Szombaton délben 12 óra 22 perckor futott be Komarom pályaudvarára a bécsi budapesti gyorsvonat, amelyen *Kállay* Tibor pénzügyminiszter tért haza külföldi utjáról.

A pénzügyminiszter a pályaudvaron fogadta a *Hajdufőld* munkatársát és a hozzá intézett kérdésekre a következőket mondotta:

— A magam részéről is megerősithetem, amit a miniszterelnök a külföldi utjának eredményeiről már előadott, t. i. hogy

benyomásaim a kormányoknál tett látogatásokról a legkedvezőbbek

és hogy szimpátiával találkoztunk Magyarország ügye és különösen a nehéz pénzügyi kérdései iránt. Ez a szimpátia reményt nyujthat nekünk arra, hogy a magyar ügy további kezelése olyan irányu lesz, hogy rövidesen el fogja érni azoknak az előfeltételeknek biztositását, amelyek pénzügyi reorganizálódásunkat lehetővé teszik. *A jóvátételi bizottságnak a határozata e részben még nem kielégitő, tehát a végrehajtástól és a magyar ügyek további kezelésétől kell várnunk, hogy célunkat elérhessük.*

A határozat értelmében a

felveendő kölcsön egy része jóvátételi fizetések céljaira lenne igénybe

veendő, erre nézve azonban meg kell jegyeznem, hogy Magyarországot már ezidőszerint is oly sulyos fizetési kötelezettségek terhelik, hogy a kötelezettségek mellett bizonyos reorganizálás *csak olyan kölcsön mellett valósitható meg, amely kölcsön igénybe veszi az európai piac teljesitő képességét* egy magyar kölcsön szempontjából. Ha tehát az ilyen sulyos kötelezettségek terhe alatt levő Magyarországnak még a reperációs fizetések terhe állapittatik meg, egy olyan helyzet áll elő, amelyben a

pénzügyi regenerálódás céljára szükséges kölcsönnek jóval nagyobbnak kell lennie

annál, mint amilyent én a jóvátételi bizottság elé terjesztett memorandumomban emlitettem.

Már most különös tekintettel arra, hogy a határozatban foglalt feltételek alapján jelenleg

aligha lehetséges az angol és amerikai pénzpiacokhoz fordulni kölcsönért,

ugy látszik, hogy a jelenlegi határozat mellett az az eredmény, amelyet elérni kivánunk, nem valósitható meg.

A reparációs bizottságnak határozata értelmében egy bizottság lesz Magyarországra kiküldendő, amelynek gazdasági és pénzügyi viszonyaink vizsgalata a feladata és egyben előbbrevitele a kölcsön ügyének, mert hiszen

a bizottság épen a határozat végrehajtásának megkezdése céljából jön majd Budapestre.

— Én a határozat végrehajtásától és ügyeinknek további kezelésétől várom azoknak az előfeltételeknek a megteremtését, amelyekre Magyarországnak szüksége van *és a mostani határozatot csak mint első lépést tekintem ezen az uton.* Sajnos, hogy a meghozott határozat nem foglalja magában mindazokat a további előfeltételeket, amelyeket az olasz—angol javaslat magában foglal, amely utóbbi javaslat határozatra emelkedése esetén már legalább is az előfeltételek megteremtése tekintetében teljes sikerrel számolhatnánk be. Igy a kérdés végleges megoldása még mindenesetre időt igényel és épen ezért igen jelentős a jövőre nézve az, hogy mint fentemlitettem, igen szimpatikus fogadtatásra találtunk a nagyhatalmak kormányainál, ami a Magyarország iránti érdeklődésnek a jele, másrészt a *kormányelnöknek határozott sikere.*

A kölcsönnel kapcsolatos ellenőrzésre vonatkozólag a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ha sikerül viszonyaink konszolidálásához a szükséges kölcsönt felvennünk, ugy a kölcsön felhasználása mindenesetre ellenőrzendő lesz a hitelnyujtó, illetve a kölcsön felvételét

lehetővé tevők részére, abban az irányban, hogy

ez a kölcsön valóban a megjelölt célra, vagyis a pénzügyi regenerálódásnak munkájára használtassék fel.

A jelenlegi határozat mellett azonban még nem vagyunk olyan közel a kölcsön felvételéhez, mint lettünk volna az olasz-angol javaslat elfogadása esetén és igy korai a felveendő kölcsön kontrolljáról szólani.

Festetich levente avató ünnepély

A gazdasági akadémia Festetich bajtársi egyesülete, ma vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia mozgó helyiségében levente avató ünnepélyt tart. A lélekemelő ünnepségen, amelyet kitünő müsor gazdagit, a gazdászdarvakat avatják fel leventévé. A levente avató ünnepség müsora a következő:

Hiszekegy, mondja a közönség. Ünnepi beszéd, tartja nagybölöni *Bölöny* Dénes magister bajtars. Leventeavatás. Üdvözlő beszéd a leventékhez, mondja *Guba* János vezérbajtárs *Liszt* Nándor: Édes anyánk, Mi atyank (versek), szavalja *Szekely* László levente bajtárs. Magyar dalok, hegedün játsza *Bolemann* Dezső törzsdarubajtárs. Csipkerózsa (monológ) előadja *Baranyai* Ferenc, zongorán kiséri *Ujváry* Ferenc levente bajtárs. Magyar dalok, cimbalmon játsza *S. Nagy* László regős bajtárs. *Herczeg* Ferenc: Az árva korona, előadják *Hunyadi* alajosné és *Hajós* Gézané. Hiszekegy, szavalja *Baranyai* Ferenc, zongorán kiséri *Ujváry* Dezső regős bajtárs. Szózat, énekli a közönség.

A levente avatási ünnepségen Debrecen polgári és katonai hatóságai mind képviseltetik magukat, de jelen lesz Debrecen uri társadalmának szine-java. Külön meghivót nem bocsátanak ki, ezuton hiv meg a levente avatásra a Festetich bajtársi egyesület minden jóérzésü magyar embert.

Az ipari munka szabadságának biztositása

Régi kivánsága a gazdasági életnek, hogy a szakszervezetek élete törvényes szabályozást nyerjen. A kereskedelmi miniszter áprilisban nyujtotta be erre vonatkozó törvényjavaslatát.

A törvényjavaslat a munka szabadságát kivanja törvénybe iktatni és kimondja, hogy a törvény és a szerződések korlátai között mindenkinek joga van bármely munkára szabadon vállalkozni, vagy attól tartózkodni. *Büntetés terhe alatt tilos bárkinek ilyen irányu szabad elhatározására befolyást gyakorolni.*

Ha a munkabér tekintetében a munkaadó és munkások között oly sulyos viszály támad, amely a munka békés menetét veszélyezteti, békéltető eljárásnak van helye. Tömeges munkáskizárás és sztrájk csak abban az esetben van megengedve, hogy ha a támadt viszály megszüntetésére a törvényben részletesen szabályozott kötelező békéltető eljárást lefolytatták. A munkásokat kizárni és sztrájkolni közüzemeknél (vasut, vizvezeték, villanytelep, kórház stb.) valamint az állami, törvényhatósági és községi közérdekü üzemeknél tilos. Ezeknél az üzemeknél, ha a békéltető eljárás nem vezet eredményre, akkor kötelező a döntő birósági eljárás.

Tovább folynak a Ruhr-vidéki kommunista zavargások

A kommunista felkelés folytán fenyegető helyzet állott elő a Ruhr-vidéken - Ideges hangulat a lausannei konferencián Háboru készül a Balkánon

A Ruhr vidéken a kommunista zavargások tovább tartanak, mivel a francia megszállók egyáltalán nem avatkoznak be. A kommunistákkal szemben most a tüzoltók kénytelenek felvenni a harcot, akik azonban több helyütt nem tudtak eredményesen fellépni a kommunisták ellen.

A megszálló csapatok parancsnoka Essen városát a telefonvonalak ellen elkövetett állitólagos szabotálási müvelet miatt 50 millió márka pénzbüntetésre itélte és kilátásba helyezte, hogy ha ezt az összeget nem fizetik meg, *akkor kényszer végrehajtással fogják a franciák behajtani a büntetéspénzt* A szabotálás miatt halálra itélt *Schlageter* nevü munkás büntetését ma reggel hajtották végre.

A franciák minden erejükkel azon vannak, hogy a német népet megtörjék

és arra kényszeritsék, hogy minden kivánság teljesitését megigérve, kegyelemért esdekeljen.

A német birodalmi kormány tegnap tanácskozott a Ruhrvidéki kommunista lázadás folytán előállott helyzetről, megállapitották, hogy

a kommunista felkelés folytán fenyegető helyzet állott elő.

Foszlogatások vannak napirenden, egyes nagy városokban zavargások folynak és egész sereg tarna munkabeszüntetés miatt viz alatt áll. A német szakszervezetek táviratilag fordultak a munkás internacionaléhoz, rámutatva arra a gazdasági inségre, amely a francia megszállás nyomán előállott és hangsulyozzák azt, hogy ha rövidesen intervenció nem történik, a káosz elkerülhetetlen.

A lausannei béketárgyalások a kölcsönös türelmetlenség jegyében folynak és angol körökben rámutatnak arra, hogy nagyon könnyen elhamarkodott lépésre vezethet a mai tárgyalás, amely már komolyan veszélyezteti a békét. Igen érdekes, hogy a görögök tulajdonképen azért türelmetlenkednek, mert

a sok költséget felemesztő hadsereget nem tudják tovább fenntartani.

A törökök ezzel szemben keleti nyugalommal várják a görög hadsereg felbomlását és a maguk részéről egyáltalán nem hajlandók engedni. A balkáni háboru közeli kitörését jelzi az a *Havas* jelentés, amely arról szól, hogy a török polgári lakosság kiüritette Drinápolyt.

Magyarországnak a külföldi kölcsönből jóvátételt kell fizetni

A Havas iroda ellentétes jelentéseket adott le a jóvátételi bizottság döntéséről - Rendkivüli minisztertanács fog foglalkozni a jóvátétel ügyével

Budapest, május 26. A *MTI* már jelentette, hogy a párisi *Havas* iroda a jóvátételi bizottság döntéséről Budapestre és Bécsbe

egymástól eltérő jelentést adott le.

Ennek folytán a *MTI.* május 24-én éjjel 23 óra 40 perckor a parisi *Havas* irodához a kérdés tisztázása céljából a következő kérdést intézte:

A jóvátételi bizottság határozatára vonatkozó dolgot ma este a bécsi *Amtliche Nachrichtenstelle* telefonon közölte. A szöveg a következő mondatot tartalmazza: „*Egy még meghatározandó rész jóvátételi célokra lenne fordítandó*".

Ez a mondat hianyzik az önök közvetlenül hozzánk intézett és a ma reggel beérkezett sürgönyéből. A lényeges differencia itt igen nagy zavart okoz. Kérünk azonnal értesitést.

Erre a sürgönyre május 26-án reggel a következő válasz érkezett a *Havas* irodától:

A jóvátételi bizottság felvilágositása szerint a magyar döntésre vonatkozó május 23-iki határozatban foglalt korlatozások a következő szellemben magyarázandók:

Valahányszor a jóvátételi bizottság kölcsön kibocsátására hatalmazza fel Magyarországot, fentartja magának a jogot, hogy

a kölcsönösszegből a jóvátétel céljára előre levonjon egy részt,

amely előzetesen nem lévén megállapitva, *az egész jegyzett kölcsön erejéig terjedhet.*

Különben a *MTI.* munkatársa kérdést intézett illetékes helyre, ahol azt a felvilágositást kapta, hogy a magyar kormány bevárja *Kállay* pénzügyminiszter budapesti érkezését, amikor is a hivatalos szöveg birtokában és

a pénzügyminiszter felvilágositásai után fogja a követendő álláspontját körvonalozni

s a közeljövőben teendő lépések tekintetében döntését meghozni.

A jóvátételi bizottság határozatának értelmében olyan eszközök állanak a kisantant rendelkezésére, amellyel igen könnyen *befolyásolhatják Magyarország belső berendezésének egész politikai és gazdasági felépitését.* Külön is felhivjuk a közvélemény figyelmét arra a részre, amely kimondja, hogy a kölcsönrészleteket Magyarországnak arra a célra kell használni, hogy az ország megtudjon felelni a jóvátételi kötelezettségének.

A jóvátételi bizottság határozatával rendkivüli minisztertanács fog foglalkozni.

Azt a hivatalos szöveget, amely a külföldi lapokban a jóvátételi bizottság döntéséről megjelent, kiegészíti a párisi *Populaire* közlése, mely szerint a

jóvátételi bizottság belpolitikai téren is biztositékokat kér a magyar kormánytól

a zálogjogok felfüggesztése ellenében.

Épület és butor-vasalások Bészler és Dávid vaskereskedésben PIAC UTCA 7. SZ. Tulajdonos: DÁVID JAKAB.

A kerületi tornaverseny főpróbája

Szombaton délután folyt le a kerületi tornaverseny főpróbája és az elődöntőmérkőzés a nagyerdei sporttelepen nagyszámu közönség előtt. A főpróbán teljes egészében kialakult a mai tornaverseny impozáns képe. Hatalmas mezőnyök indultak minden számban; a döntőbe jutásért alaposan meg kellett dolgozni. A tornaverseny legkimagasló bb eseményei a szabadgyakorlatok voltak, különösen a leányok produkcióit kisérte tapsvihar. A legnagyobb sikert a mezőturi leányiskola növendékei aratták pontos, sikerült szabadgyakorlataikkal; meg is kellett ujrazniok. Elismerés illeti a debreceni Dóczy leányiskola növendékeinek svéd padgyakorlatait is. Kitüntek még a kisvárdai diákok is. A főpróba alapján a mai tornaverseny hatalmas siker mellett fog lefolyni, szemet-lelket gyönyörködtető lesz a diákolimpiasz. A rendezés nehéz munkáját kipróbált rendezőgárda végzi.

A verseny eredményei a következők:

Döntőbe kerültek: Korláton: Szabó László (debr. ref, főgimn.) Szabó Lajos (debr. ref. főgimn.) Bukovánszky Zoltán (deb. ref. tanitóképző), Kovács Lajos (Hajduböszörményi ref. gimn.), Bukovanszky Géza (debr. ref. tanitóképző), Janosi Zoltán (debr. ref. főgimn.)

Magasugrás: Stolp Egon (debr. ref. főgimn.), Jánossi Márton (debr. ref. főgimn.), Teszler Jozsef (debr. ref. főggimn.), Hinkó Ferenc (nyiregyházai gimnázium), Ladomérszky Miklós (satoraljaujhelyi főgimn.)

100 méteres sikfutás döntőjébe kerülnek: Vietorisz István (nyiregyházai gimn.) Darvas László (kisvárdai gimn.), Páter János (debr. főreál), Borsodi András (kisujszallási gimn.), Glück Lajos (nyiregyhazai kereskedelmi), Varga Gyula (debr. ref. főgimn.)

Sulydobás: Stolp Egon (debr. ref. főgimn.) 10.47 méter, Baik Imre (debr. főreál) 9.90 méter, Király Sándor (mezőturi gimn.) 9.82 méter, Juhász Zoltán (mezőturi gimn.) 9.74 méter, Tóth Ferenc (debr. ref. főgimnázium) 9.65.

Nyujtó: Jánosi Zoltán (deb. ref. főgimn.), Kovács Lajos (h.-böszörményi gimn.), Jánosi Márton (debr. ref. főgimn.), Bukovánszky Zoltán (debr. ref. tanitóképző), Nagy Mihály (debr. ref. tanitóképző), Bukovánszky Géza (debr. ref. tanitóképző).

Távolugrás: Páter János (debr. főreál) 5·36 méter, Stolp Egon (debr. ref. főgimn.) 5·31 méter, Baló Béni (h.-böszörményi gimn.) 5·23 méter, Tárkányi Zoltán (debr. főreál) 5·22, Padhra Sándor (h.-böszörményi gimnázium 5·22. V. Tóth Antal (mezőturi gimn.) 5·22 méter.

Kötélhuzás: Debreceni református Főgimnázium és a Debreceni Ref. Tanitóképző.

40 méteres sikfutás: Fedor László (nyiregyházai gimn.) Barcsay Kálmán (debr. ref. főgimn.) Padrah Sándor (h. böszörményi gimn.) Darvas László (kisvárdai gimn.) Grósz István (nyiregyházai gimn.) Kovács Imre (mezőturi gimn.)

A debreceni református főgimnázium teljesitménye sejtetni engedi, hogy ismét ő lesz a zászló nyertese.

Tisztittassa ruháit Wacha Róbert gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

Szózat az iparos asszonyokhoz

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének iparos szakosztálya junius 3-án nagy taggyülést tart a vármegyeház dísztermében.

Iparos asszonyok! Megakarjuk mozditani a ti erőiteket, fölrázni a semmivel nem törődő tespedő osztályokat. Nem lesz meddő ez a kisérlet, bár a gáncsoskodók felvetették a kérdést: miért nem hivtatok eddig soha . . .

A tépelődésre nincs idő. Jobb ma elkezdeni, mint soha . . .

A sziveknek kell megéreznie, hogy a szegény, összenyomoritott csonka ország titeket is hiv, — iparos asszonyok — szükség van reátok, mert ti is hasznos, nélkülözhetetlen szervei vagytok az államnak. És ti jöttetek. Sokan, szivesen . . .

A MANSz vezetősége szeretetteljes örömmel fogad benneteket, örömmel, mert a magyar nemzet kiaknázatlan bányái vagytok, amelyeknek mélységei óriási kincset rejtenek.

Az iparos szakosztály alakulása gyors és eredményes volt. Debrecen megértő magyar iparos asszonyai az első hivó szóra csatlakoztak a MANSz iparos szakosztályához. A legelfogultabb emberek — férfiak asszonyok egyaránt — belátták, hogy a nőnek, az iparos nőnek is szerepet kell vinnie a társadalomban. A háboru és forradalmak szülte nyomor enyhitése lehet e szebb kezekben, mint a női kezekben!? A nemzetnevelő, kulturális, államépitő munkában az iparos asszonynak is ki kell vennie a maga részét. Csonkamagyarország régi határainak visszaszerzése egyetemes érdek — egyedüli vágyunk. Iparos asszonyok! . . nektek ki kell venni részeteket a nemzeti, keresztyén ujjáépitésben.

Iparos asszonyok, akik még nem állitatok közénk, mindnyájan gyertek el junius 3 i nagy taggyülésünkre, hogy együttesen dolgozhassunk a szebb jövőért — mindnyájunk boldogságáért, Nagymagyarországért.

vecsei Nagy Endréné.

*

Junius hó harmadikán délelőtt 10 órai kezdettel a MANSz nagyszabásu taggyülést tart. A nagy érdeklődésre való tekintettel az egyesület ezt a taggyülést a vármegyeház dísztermében tartja.

A taggyülés keretében *Bessenyei* Gyuláné, a nemrégiben impozánsan megalakult ipari szakosztály nagybuzgalmu elnöknője nyujt részletes tájékoztatót a szakosztály nagyszabásu munkatervéről.

A fővárosi központi vezetőség három tagu küldöttséggel képviselteti magát, akik vonzó és érdekfeszitő képet nyujtanak a MANSz országos müködési terrénumairól.

MEINL
Gyümölcsizek
Piac-utca 59. alatt
leszállitott
árakon.

Itélet a monstre kommunista bünperben

Singer Ernőt tizennégy évi fegyházra itélte a törvényszék

Szombaton délelőtt 10 órakor hirdette ki a kir. törvényszéken *Keresztessy* Gyula dr. táblabiró tanácsa *Singer* Ernő orvostanhallgató és társai monstre pörében több mint öt hétig tartó tárgyalás után az itéletet. Az itélet kihirdetésén az összes vádlottak megjelentek, számszerint 55 en.

Keresztessy Gyula dr, táblabiró a tárgyalás megnyitása után felolvasta az itéletet, amely szerint *a törvényszék az állami és társadalmi rend elleni büntett elkövetésében bünösnek találta Singer* Ernőt, *Greiner* Józsefet, *Greiner* Ferencet, *Casburg* Imrét, *Révész* Gézát és *Szabó* Kornélt, a többi vádlottakat pedig ugyanezen büncselekmény vétségében találta bünösnek a törvényszék

Az állami és társadalmi rend felforgatására és a proletárdiktatura visszaállitására irányuló mozgalom kezdeményezésében bünösnek talált *Singer* Ernőt *14 évi fegyházra*, 20 évig tartó hivatalvesztésre és ugyanennyi időre politikai jogainak felfüggesztésére, *Greiner* Józsefet 13 évi fegyházra, *Casburg* Imrét 12 évi fegyházra, *Révész* Gézát 10 évi fegyházra, *Szabó* Kornélt 12 évi fegyházra, valamint a fentieket egyuttal Budapest területéről való 10 évi kitiltásra itélte a törvényszék.

A többi szereplőket a biróság egy két évi fogházzal sujtotta. *Burstein* Henriket és *Zatlitowszkit*, akik idegen honosak, Magyarország területéről *örök időre kitiltották.*

József főherceg is jelen lesz a vasárnapi vivóversenyen

A vivóverseny második napja

Vasárnap délután lesz az országos katonai vivóverseny döntő mérkőzése a Péterfia utcai laktanya udvarán, amelyen, mint a *Hajdufölde* értesül, József főherceg is jelen lesz. Vasárnap délután különben az egyéni kardvivóbajnokság döntő mérkőzéseire kerül a sor, amely izgalmas, igen szép küzdelmet fog eredményezni.

Szombaton délelőtt a tőrvivóbajnokság elsőségének kérdését is eldöntötték. A döntőben ugyanis *Gfellner* és *Holley* 6—6 győzelemmel holtversenybe kerültek. A döntőmérkőzésen *Gfellner* győzött, igy a miskolci vegyesdandár kitünő vivója lett a tőrvivóbajnok.

Az egyéni kardvivóbajnokság elő- és középdöntőmérkőzéseit szombaton délelőtt és délután lebonyolitották. A két-két első helyezett került be a döntőbe, akik ma délután döntik el az elsőség kérdését. Ugyanakkor lesz a dijkiosztás is, amit József főherceg fog eszközölni.

AZ A KUTYA DERÓT...

AKÁRMILYEN MAGAS, LEADI A SZÓT . . . - A DRÓTNÉLKÜLI TELEFON BEMUTATÁSA DEBRECZENBEN

Régi Debrecen, ha felébredsz századok óta tartó álmaidból, ne ijedj meg, ha különös dolgokat látsz porba burkolt városod egekbe nyuló épületei között, melyeket vigan fütyörészve libeg körül a Nyirség felől száguldozó, homokkal kevert szél. Ne lepődj meg, nem boszorkányság az, ami itt történik. Nem fut boszorkány azokban a sárga, kicsi kocsikban, amelyek, ha meggondolják magukat, néha már öt percenkint is megjelennek a szánalomraméltó, agyonfáradt emberek előtt; az sem boszorkányság, ami azokban a drótokban fut, amelyek keresztül-kasul szelik a várost. Nem boszorkányság ez, hanem a folyton fejlődő technika tudományának eredményei.

A technika ilyen eredményét láthattad volna ősi Debrecen szombaton délután is a város két magas épülete között kifüggesztett drótokban megnyilvánulni. Bent pedig az egyik épületben még csudálatosabb dolgokat tapasztalhattál volna régi Debrecen. A dróttalan távirót és telefont mutatták be a technika bajnokai a laikus közönségnek, akinek talán unalmas volt egy kicsit az előadás, de a kiváncsiság le tudta a dolog unalmasságát győzni és a közönség mindvégig kitartott, mig Csepel nem jelentkezett.

A magyar mérnök- és épitészegylet debreceni csoportja rendezte a technika legujabb fejleményének ismertetését célzó estét, amelyen Debrecen szine java részt vett s zsufolásig megtöltötte a vármegyeháza disztermét. Az estét *Acél* Géza müszaki főtanácsos nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket s röviden előadta törekvésüket a mai est céljával.

Az emelvényen elhelyezett felvevő készüléket ezek után müködésbe hozzák és pár perc mulva felhangzik a felvevő készülékben *Timár* Ila hangja, de hogy mit énekel, nem lehet kivenni, mert a készülék müködése oly hiányos, hogy csak egyes hangfoszlányok törtek elő belőle. Később azonban a készülék teljesen rendesen és érthetően adja vissza a Thaly Kalmán-utcán levő felvevő készülék előtt elhangzott éneksz mot. Körülbelül hét és fél kilométernyi utat tesz meg a hanghullám a levegőben.

Ha eljut hozzád néha egy dalom... hallatszik ki tisztán a készülékből a *Timár* Ila ezüstcsengésü hangja. Általános moraj ömlik el a termen. Mindenki ráismer a dédelgetett müvésznő hangjára . . . *Hiu ez ábránd, hiu ez ábránd . . .* folytatja a készülék. Az ének végeztével *Marvai* Ferenc, a Dóczy-intézet fizikus tanára ismertette azokat a kisérleteket, amelyeknek végeredménye megteremtette a drótnélküli távirót és telefont. Az ismertetés végeztével ismét bekapcsolták a készüléket és a közönségnek alkalma volt élvezni a *Kiss* Béla és zenekara muzsikáját. Egymásután csendültek fel a legjobb kurucnóták: *Csinom Palkó . . . Krasznahorka büszke vára . . . Te vagy a legény Tyukodi pajtás . . .* Majd a *Csárdáskirálynő* két legismertebb zeneszáma: *A lányok, a lányok . . .* és *Te rongyos élet, bolondos élet . . .* friss ütemei váltják fel a kurucnótákat.

Az előadást egy jó félórás szünet szakitotta ezután meg, mert a Csepel szigeti szikratáviró leadását fél nyolc órára jelezték. Fél nyolc után néhány perccel tényleg bugni kezd a felvevő készülék. Pár percig próbálgatják megszólaltatni, de az egyforma bugáson kivül más választ nem ad. Ennek az oka pedig az, hogy Budapest felől Debrecen felé vihar közelit, ami légköri zavarokat okoz és ez megakadályozza a tiszta hallást és érintkezést.

A rendezők mindenesetre nagy szolgálatot tettek a készülék bemutatásával, amely mint igérték is, nem az első és nem is az utolsó volt Debrecenben.

ATROCITÁSOK

Fekete golyó. Oh nem, a világért sem akarunk amerikai párbajra célozni. Azok az emberek, akik még a mai közlekedési viszonyok mellett sem átallanak Amerikába vitorlázni, azok ugysem ösmerik a lovagiasságot. Sőt az amerikai párbajt sem, pedig az nem valami lovagias dolog. Mi ezuttal arra a fekete golyóra célozunk, mely inreparábilis foltot ejt néha bizonyos nem élő lények, akarjuk mondani: erkölcsi élettelen tárgyak nevén. *Erre való a fekete golyó.* Minél magasabbról gurul, annál nagyobbat koppan a becsületen. Az ilyen emberek szokták meggyalázni a halottak emlékét, még akkor is, ha történetesen foglalkozásuk volna a halottak iránti köteles tiszteletet ápolni. Mindennek pedig a fekete golyó az oka, vagy ugy is mondhatnánk, hogy épen emiatt gurul a fekete golyó. Ismerünk egy esetet, amikor a fekete golyó az első emeletről gurult le. Olyan nagyot koppant, hogy megrengett bele a lélek Basahahalmától Őspeterfiaig. Mégis akadt egy ember, aki már annyira halott volt, hogy észre sem vette. Akiknek füleik vannak, halljak, akiknek szemeik vannak, lássák és akiknek erkölcsi halottjaik vannak, szégyeljék magukat és hallgassanak.

Az Ezsau lencséje. A beharangozott, de meg nem valósult fő liberális ütőkártya, a bumerangok bumerangja a külföldi kölcsön egész egyszerü sziriai főzelékké változott. Ama bizonyos lencse főzelékké csalás feltéttel. Jákób modernizált jakabutódai a kölcsön főzelékkel nemcsak az egész keresztyén Magyarországot akarják megvenni, hanem a csere üzlet megkötése pillanatában kinyujtják szőrös kezeiket a lencse után is és kiragadják a becsapott éhezők kezéből. Hogy miért kellett volna nekünk ujra a Nagy Orient imádni, *Vázsonyit* nemzeti hősként tisztelni és báró *Kohnert* magyarnak elismerni, arra nézve legilletékesebb felvilágositást a *francia* (?) *Havas* ügynökség nyujt a jóvátételi bizottság határozatát magyarázó közleményében. Szószerint igy:

> Valahányszor a jóvátételi bizottság kölcsön kibocsátására hatalmazza fel Magyarországot, fentartja magának a jogot, hogy a kölcsön összegéből a jóvátétel céljára előre levonjon egy részt, amely előzetesen nem lévén megállapitva, az egész jegyzett kölcsön erejéig terjed.

Ez a „nesze semmi fogd meg jól“ az Ezsau kétszer — eladott lencséje.

SMOLL-PASZTA minden szinben PALMA GUMMI SAROK minden nagyságban Kulcsár Imre és Fiánál

Vakoló kanállal

Politikai recept sajtóbetegek számára

— *Saját homeopatánktól.* —

A destruktiv sajtó szellemi munkásai között utóbbi időben epidémiaszerüen lépett fel a *dementia sajtó paralitica progressive* nevü rendkivül csunya betegség. Ugy a fővárosi, mint a vidéki judeo-liberális ujságvállalatok lapjai tömegesen kapják meg ezt a betegséget, melynek igen sokféle változata van. Ilyen például az időnként felépő irasdüh (*irománia*), ez gyakran epileptikus cacaomániává is szokott fajulni (*kleinin gitis conservatice*). Görcsös rángatódzással és gyomorfajasokkal jár, de nem ritka eset az agylágyulás sem, mely különösen a vidéki destruktivket támadja meg. Ismertetőjele az örökös ismétlésekbe való bocsájtkozás.

Agybeteg kollegainkon segiteni kell, ezért homeopatánk emberbaráti céloktól vezéreltetve a destruktiv ujságirók rendelkezésére bocsájtja *föltétlen biztos* orvosságát, melynek receptjét hosszu esztendők tapasztalatai alapjan sikerült összeallitania. *Májbeteg vezércikkirók, agylágyult publicisták, kóser riporterek csak ezt használjátok!*

Dr SAJTÓ ISRAEL.
homeopata és pol. magántanár
Rendel) d. e. 9—11-ig
) d u. 3—4-ig

Rp. *Fiat expeditio simplex!*

Infus. fol. Agitalis pp. e. grm unc. ad	*150*
Oleum Galicini gta	*30*
Tinctura Judi gttas	*19*
Natr. Galicilicum gta	*90*
Bals. vitae Singer et Wolffner	*40*
Cacodyl. bombaicae gtts	*200*
Palv. Hirlapyrini gta	*10*
† Tinctura Copii gttas	*01*
Aquae destruct.	*100*

Divide in Mózes = 00

Dr Izrael.

!! Óránként egy vakoló kanállal!! Használat előtt megrázandó!

Aki pedig ettől sem gyógyul meg, az már amugy is megérett az erkölcsi halálra . . .

Lisztius.

A nyomorgó főiskolai hallgatók megelhetésének biztositása

A magyar főiskolai ifjuság nyomora — amely különösen az utóbbi években egyre nagyobb arányokat öltött — mindenki előtt ismeretes.

A magyar egyetemi ifjuság legnagyobb része

szomoru anyagi viszonyok között van.

A különböző diáksegélyző akciók egyelőre még mindig nincsenek abban a helyzetben, hogy a segélyek utján teljesen biztositani tudják az anyagi gondokkal küzdő egyetemi hallgatók megélhetését.

Az egyetlen mód tehát, emelylyel a magyar egyetemi ifjuság megélhetését biztositani tudja: *a munka, az önsegélyezés* és az, hogy minden erre rászoruló egyetemi hallgató ipari, gazdasági, kereskedelmi vagy irodai munkát vállaljon.

Az önsegélyezés másik módja: olyan főiskolai ipari üzemek megindítása, ahol a főiskolai hallgatók munkát, elhelyezkedést, egyszóval megélhetést találhatnak.

Az egyetemi ifjuság Mefhosz szervezete már eddig is több ilyen üzemet állitott fel, amelyek utján sok egyetemi hallgatónak tudott kenyeret adni. Azonban még igy is nagyon sok azoknak a főiskolai hallgatóknak a száma, akik munka, tehát kenyér nélkül állanak.

Jelenleg mintegy 150 azoknak a munkára jelentkező egyetemi hallgatóknak a száma, akiknek háromnegyed része bármilyen munkát elvállal.

A Mefhosz munkaügyi hivatala most a nyári vakáció kezdetén különösen a vidéki földbirtokosokhoz, iparosokhoz és kereskedőkhöz fordul és kéri, hogy a nyár folyamán

adjanak munkát a hazájukért küzdő magyar ifjuságnak.

Adjanak alkalmat jobb táplálkozásra és módot a pénzkeresésre, hogy az ifjuság több reménnyel tekinthessen a jövő tanév és az elkövetkező tél elé.

A Mefhosz munkaügyi hivatala bármilyen munkára megbizható munkaerőt küld.

Azok a gazdák, iparosok, kereskedők tehát, akik üzemükben a nyári szünet tartamára egy vagy több egyetemi hallgatónak munkát tudnának adni, megkeresésükkel forduljanak a Mefhosz (Budapest, Üllői-ut 4 szám I. emelet 3. a) alatt lévő munkaügyi hivatalához, amely minden erre vonatkozó kérdésre készséggel ad felvilágositást.

Uj földreformnovella-tervezet készül

Budapest, május 26. Az egyes gazdasági érdekképviseletek már részletesen foglalkoztak a földreformnovellával.

A földbirtok rendező biróság is tárgyalás alá vette a novellát és különösen agrár szempontból birálta el.

A földbirtokrendező biróság megállapodott egy teljesen uj tervezetben.

Az uj tervezetben összhangot akarnak teremteni a most folyó megváltási eljárások és ugy az agrárérdekeltség részéről, mint a földigénylők részéről megnyilvánuló kivánságok között. A földbirtokrendező biróság az uj törvénytervezetet mai ülésében tárgyalta le s az uj tervezetet héttőn juttatja el *nagyatádi Szabó* István földmivelésügyi miniszter kezeihez.

Az uj novellatervezet alapelveiről *Tóth* János nyugalmazott államtitkár a következőket mondotta munkatársunknak:

A földbirtokrendező biróság uj tervezete *a politikát kizárja*. Az a változtatás, amelyet a földbirtokrendező biróság a novellán eszközölt teljesen nélkülözi a politikát. A törvény szerint Magyarország földbirtokpolitikajának irányitása a földbirtokrendező biróság feladata, tehát csak a törvény szerinti kötelességének tesz eleget a földbirtokrendező biróság, amikor tagjai földbirtok politikai, közgazdasági és állami érdekből biráltak a földmivelésügyi miniszter novella tervezetét.

Beható tanácskozás után egy teljesen uj és az állam érdekeinek megfelelő törvénytervezetet alkotott a földbirtok rendező biróság, amely a földbirtok novella tervezetet ösz szeegyeztetni kivánja a gyakorlati lehetőséggel és különösen

az ország birtokpolitikai és egyetemes állami érdekeket veszi figyelembe

a tervezet megalkotásánál.

Politikai körökben nagy várakozással tekintenek a földbirtokrendező biróság uj törvénytervezete elé, a melytől remélik, hogy megadja a lehetőséget arra, hogy áthidalják mindazokat a mélyrehato ellentéteket, amelyek az agrártársadalom különböző rétegeiben a földbirtoknovellával szemben pro és kontra felmerültek.

Szakértők megszemlélték a „Bajadér"-t

Annak a szokatlan és precedens voltánál fogva igen érdekes pernek, amely a „Bajadér" debreceni előadása körül folyik, a nagy közönség számára leginkább izgató fázisa szombaton este játszódott le a Csokonai-szinházban, amikor a szakértők megtekintették az előadást.

Előzőleg délután 4 órakor *Demjanovich* Miklós járasbirósági elnök folytatta a csütörtökről elhalasztott tárgyalást, amelyen a feleken: *Kardoss* Géza szinigazgatón és *Thury* Levente segédszerkesztőn kivül megjelentek a szakértők, *Hegedüs* Gyula a Vigszinház tagja, dr *Halasi* Andor iró és *Porzsolt* Kálmán iró.

A tárgyalás megnyitása után a vezető biró felszólitására a szinigazgató jogi képviselője ismertette a szakértők előtt a per felvételére beadott kérelmét, majd előterjesztette azokat a kérdéseket, amelyeket a szakértőknek feltenni óhajt.

A kérdések jórészt akörül forognak, hogy a „Bajadér" előadása olyan volt e, amilyet a Csokonai-szinház igazgatója a viszonyok tekintetbe vétele mellett produkálhatott.

Az első és a nyolcadik előadás.

Dr. Salgó László, Tury Levente képviselője terjesztette be ezután a birósághoz ellenkérdéseit. — Az ellenkérdések főpontja az, hogy a szakértők tudnak-e véleményt mondani *a nyolcadik előadás megtekintése után arról, hogy milyen lehetett az első, ami után a hibákat mindig korrigálni szokás* és hogy a kritika inkriminált kifejezései olyanok-e, hogy azokat betü szerinti, reális értelemben kell venni.

*A szakértőktől ezután a biróság kivette a szakértői eskü*t, majd dr. *Salgó* azt a kérelmet adta elő, hallgassa ki a biróság a szinigazgatót arra vonatkozólag, hogy tartottak-e próbát a Csokonai-szinházban a premier után a „Bajadér"-ból, a rendezőn kivül ebbe valaki más befolyt-e, korrigálták-e a táncokat és transzportálták-e egyes szereplők énekpartiját.

Tudtommal nem . . .

A felperes ügyvédje többszöri felszólalásában ellenezte a kérdések feltételét, azt azonban a biróság mégis elrendelte.

Kardoss Géza a kérdések jóré szére »Tudtommal nem«-el felelt.

A kérdőpontokat egyeztették össze ezután a szakértők észrevételének megtétele után, majd a szemle részleteinek megbeszélése következett.

Végül a biróság 15 napi határidőt tüzött ki a szakvélemények beadására s a tárgyalást berekesztette.

A biróság a páholyokban

A szakértő szemle a „Bajadér" esti előadásán folyt le a Csokonai-szinházban. A biróság és a szakértők az első emeleti 7. számu páholyban, a felek és ügyvédjeik pedig a 8-as páholyban foglaltak helyet.

A közönség, különösen a földszint publikuma, inkább a szakértőket szemlélte, mint az előadást s igy még a szokottnál is tartózkodóbb volt. A karzat és a diákhely viszont a szakértők páholyába nem látott be, tehát tapsolt, mint rendesen a szereplőknek, sőt az igazgatónak is.

A szakértők természetesen nem nyilvánitottak véleményt és elzárkóztak az ujságirók interju kisérletei elől is.

Az előadás, amely fél 8 órakor kezdődött, *Demjanovich* járasbirósági elnök órája szerint 11 óra előtt öt perccel ért véget, tehát 45 perccel hamarabb, mint az első.

Előadás után a biróság és a szakértők a titkári irodába vonultak, ahol *Thury* Levente ismertette előttük a két előadás közötti különbséget, a tempóváltozást, a tánckorrigálásokat, a mozgások más beosztását.

A szakértők ezután szakértő tanuként *Béber* Lászlót, a *Hajdufölé* segédszerkesztőjét és szinikritikusát kivánták meghallgatni, aki főként a két előadás tempójának szembeszökő különbségét érzékeltette azzal a hasonlattal, hogy közöttük a repülőgép és a gyalogosseb sség különbözete volt meg.

Ezzel a szakértői szemle véget ért s egyelőre megnyugosznak a kedélyek, mert a szakértői vélemények beérkezése rövid időn belül nem várható.

Megjelent az uj vámtarifarendelet

Budapest, május 26. A kormány rendeletet adott ki, amellyel ujból megállapitja a vámoknak arany helyett más törvényes fizetési eszközökkel történő fizetésénél számitandó felpénzt.

A rendelet értelmében azok után az árak után, amelyekért az érvényben levő vámtételek szerint az esedékes vámilleték minden 100 koronája után eddig 20 ezer korona felpénzt kellett fizetni, ezentul 30 ezer korona felpénz számitandó, amelyekért pedig eddig 30 ezer korona felpénz járt, ezentul 40 ezer korona felpénz fizetendő.

A pénzügyminiszter ma kiadott rendelete azokra az árukra vonatkozólag, amelyek után a vám arany helyett más törvényes fizetési eszközökkel történő fizetésénél az arany valóságos értékaranyának megfelelőleg felpénz százalékot kellett fizetni, ezt a felpénz százalékot 90 ezer százalékban állapitja meg. Ugyanugy 90 ezer százalék felpénzt kell fizetni a mériegpénznek más fizetési eszközzel, mint arannyal történő fizetésénél.

DR. REX-FÉLE PIPEREszappanok
LEGJOBBAK — LEGOLCSÓBBAK
Kapható: Drogueriákban és illatszertárakban.

HIREK

1923. május 27. (Vasárnap)

Prot.: Szentháromság Kath.: Szentháromság

Időjárás: Hazánkban szórványosan kissebb zivataros esők voltak. A hőmérséklet változatlan maradt.

Időjóslat: Változékony idő várható sok helyütt esővel, zivatarral és némi hősülyedéssel.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10—12-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9—1-ig, délután 2—6-ig.

Városi képtár: délelőtt 10—1-ig.

Városi muzeum: délelőtt 9—12-ig, délután 2—4-ig.

Csokonai szinház este fél 8 órai kezdet tel „Bajadér". Delután fél 4 órakor Arany madár.

Apolló: Levegő királynője.

Uránia: Petőfi élete.

Vigszinház: Fenegyerek.

Meteor: Faraó hitvese.

A reáliskolai ünnepélyt rendező bizottság ülése d. e. 11 órakor reáliskolában.

Szomjas Gusztáv előadása a hasznos madarakról 11 órakor a városházán.

Kerületi tornaverseny délután fél 4 órakor a nagyerdei sportelepen.

Katonai vivóverseny döntőmérkőzései délután 5 órakor Péterfia utcai laktanyában.

A Festetich bajtársi egyesület leventeavató ünnepélye d. e. 11 órakor az Urániában.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Bocskay, Sas.

—

1923 május 28. (Hétfő)

Prot.: Emil. Kath.: Emil.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8—8-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9—1-ig, délután 2—6 ig.

Csokonai szinház este fel 8 órakor Bajadér.

Apolló:

Uránia: Modern Bajazzó.

Vigszinház: Legyőzzük a világot.

A MANSz iparosszakosztály választmányi ülése négy órakor az ipartestületben.

A kereskedelmi és iparkamara ülése 6 órakor.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszarvu, II Rákóczi, Nádor, Csokonai, Remény.

—

Vasárnapi istentiszteletek.

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Szele György lelkész, délután 5 ó. prédikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál: Gyulvészy István templomegyesületi titkár, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Marton Sándor s. lelkész. — Kossuth-utcai templomban delelőtt 10 órakor prédikál: Nagy Lajos vallástanitó lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Ladányi Zsigmond s. lelkész, délután 5 órakor prédikál: Nagy Lajos vallástanitó lelkész. — Árpádtéri templomban delelőtt 10 órakor prédikál: Baja Mihály lelkész, délután 3 ó. gyermekistentisztelet tart: Peleskey Sándor s. lelkész. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Csüry István vallástanitó lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart: Papp Imre segédlelkész.

Homokkertben delelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész.

Nyilastelepen délután 5 órakor gyermekistentisztelet tart: Marton Sándor segédlelkész.

Ifjusági istentiszteletek: A kollégiumi Oratóriumban délelőtt fél 12 órakor középiskolások számára istentiszteletet tart: Nagy István vallástanitó lelkész, a Kossuth utcai templomban délelőtt fél 12 órakor Vajda László vallástanitó lelkész.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Egyház-téri fiuiskola VI-ik számu tantermében.

Vasárnapi iskolák holnap a következő helyen tartatnak: Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczi intézetben délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában delelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában delelőtt 9 órakor, Pacsirta-utcai iskolában delelőtt 9 órakor, Diakónissza-Otthonban delelőtt 9 órakor, Egyházteri fiuiskol VI-ik számu tanteremben delelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában delelőtt 11 órakor, Homok-kerti imaházban delelőtt 11 órakor.

A Debreceni Keresztyén Ifjusági Egyesület f. hó 27-én rendes heti összejövetelet Kollégium földszint 4. sz. alatt délután 5 órakor tartja. Előadó: Kocsis Iván theológus.

A „Kálvinisták Templomegyesülete" vegyes énekkarának tanulási órái hetenként csütörtökön tartatnak a Kollégium ének- és zenetermében. Este 7—8-ig a hölgyek, 8—9 ig a férfiak részére. Uj tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja: Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Tanyai Istentiszteletek. Halápon prédikál: Hegedüs Kálmán s. lelkész, Szepesen prédikál: Kenéd Zoltán vallástan. lelkész.

—

A róm. kath. templomban

Ma vasárnap, (május 27-én) reggel 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szentmisék. 8 órakor ünnepi szent mise, melyen az első áldozók járulnak a szt. áldozáshoz, ugyanekkor Dr Indenberger János praelatus szent beszédet mond a gyermekekhez. Fél 10 órakor énekes szent mise.

Délután fél 6 órakor Rózsafüzér, 6 órakor szent beszéd, utána Litánia.

Május 31-én, Csütörtökön Urnapja, amelyet a szokott fennyel ünnepel meg az Egyház.

—

Az ág. hitv. ev. templomban

(Miklós-utca 3. sz.) az Istenitisztelete május hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész végzi.

—

— **Az egri érsek a Hortobágyon.** *Szmrecsányi* Lajos egri érsek, aki jelenleg Hajdumegyében bérma körúton van, Egyekről Balmazujvárosra menet, szerdán délután a Hortobágy nevezetességeit tekintette meg. Majd délután 5 órakor a csárdának oly sok romantikát őrző helyiségeit járta végig. Kiséretében voltak *Kriston* Endre oldal kanonok és *Subik* Károly egyházmeyei irodaigazgató. A bérmakörúton levő érseket a balmazujvárosi határig elkisérte Egyek község küldöttsége, mig ott az ujvárosi bandérium és előljáróság fogadta nagyobb számu küldöttség élén. Az egyeki tiszai révnél a vármegye főispánja, főjegyzője és a központi járás főszolgabirája fogadták a vármegye határára lépő érseket, akinek a tiszteletére itt megjelent *Petri* Pál vallás és közoktatásügyi államtitkár is.

— **Tiszántuli Méhészegyletek Szövetségének kerületi gyülese Debrecenben.** A Tiszántuli Mezőgazdasági kamara kezdeményezésére alakult Méhész Szövetség pénteken tartotta első kerületi gyülését *Vásárhelyi* Zoltán elnöklete alatt — a szövetség kebelébe tartozó Méhészegyletek küldötteinek részvétele mellett. A tárgysorozat kiemelkedő pontjaiként *dr. Ricz* Lajos mezőgazdasági kamarai igazgatónak a méztermelés menuyiségi és minőségi felfokozásának s az érdekvédelmi szervezetnek intézményes kiépitését célzó méhész szövetkezet alakitására vonatkozó előterjesztései, valamint *Gáll* Imre kerületi méhészfelügyelőnek, a méhészeti ipar és kiviteli kereskedelem megteremtésére az augusztus hóra Debrecenben tervezett országos méhészeti kiállitás megrendezésére vonatkozó javaslatai szerepeltek.

— **Einspiller Primusz cseh állampolgár sértegette a magyar nemzetet.** A debreceni kir. törvényszék dr *Visky* Sándor elnöklete alatt működő büntetőtanácsa szombaton délelőtt *Einspiller* Primusz csehországi illetőségü, miskolci drótgyári munkást vonta felelősségre, aki a mult év juniusában többek jelenlétében sulyos és reprodukálhatatlan kifejezésekkel sértegette a magyar nemzetet és magyar államot. A bíróságon perbeszédek után a magyar állam megbecsülése elleni vétség miatt nyolc hónapi börtönre, négyezer korona pénzbüntetésre és három évi hivatalvesztésre itélte a gyalázkodó munkást.

— **Julius 2 án lesz a Petőfi hangverseny.** A dr. Szilágyi Imre rendezésében előkészitett Petőfi hangverseny egyik főszereplője, Havass Gáborné felépülése után szombaton, junius hó 2 án este fél kilenc órakor kezdődik a zenedében. Szilágyi Imre rövid előadásban ismerteti Petőfi megzenésitett dalait, Havass Gáborné Petőfi dalokat énekel, Bay Erzsike egy Rubinstein rapszódiat játszik, végül dr. Szilágyi Imre Magyary zenekarának kiséretével Petőfi dalokat hegedül. Jegyek korlátolt számban még kaphatók a jogi kari dékáni hivatalban (Kollégium, I. e.). Tisztviselőknek, munkásoknak és közvetlen családtagjaiknak kedvezményt ad a Népszerü Főiskola bizottsága.

— **A hortobágyi intéző bizottság ülése.** A hortobágyi intéző bizottság vasárnap délelőtt 11 órakor a gazdasági ügyosztályban ülést tart, amelyben a folyó ügyeket intézik el.

— **Szülői értekezletek.** A debreceni. ref. főgimnázium igazgatósága 30 án, szerdán, d. u. 5 órakor az intézet tornatermében (Péterfia-u.) szülői értekezletet tart, amelyre a szülőket és az érdeklődőket ez uton is meghivja a ref. főgimnázium igazgatósága. Az igazgatóság szándékosan halasztotta a tanév végére ezt a szülői értekezletet, hogy a szülők és a tanárok már egy lefolyt tanév tanulságai alapján állapithassák meg a megbeszélendő kérdésekben jövőre vonatkozólag a szükséges teendőket. Az értekezletnek két előadója lesz: Dr *Szeremley* Béla és dr *Bessenyei* Lajos ref. főgimn. tanárok. A mai válságos időkben, mikor olyan lesz a magyarság, a magyar nép jövője, ahogyan neveljük ma a magyar ifjuságot és igy a tanitás, nevelés kérdései a legfontosabb közügyet alkotják, nyomatékosan hivjuk fel a szülők figyelmét ezen értekezletre, az azon való buzgó részvételre.

A református tanitó testület Péterfia utcai körzete 27-én, vasárnap d. u. 4 órakor az Egyház-tér 7. szám a. iskola helyiségben szülei értekezletet tart, melyen *Karsay* János igazgató ismerteti a családi és iskolai nevelés együttes munkálkodásának fontosságát: *Törői* Mihályné tanitónő pedig saját növendékeivel egy rövid élőképet fog bemutatni. A szülei értekezletre és az élőkép megtekintésére a szülőket és érdeklődőket szivesen látja a tanitótestület

A ref. tanitótestület Árpád-téri körzete ma d. u. 4 órakor a Rakovszki utcai iskolában szülői értekezletet tart. Előadó: *Szathmary* Elek ref. tanitó lesz. A Kossuth-u. körzet pedig a Kossuth-u. 52. sz. a. iskolában rendez, szintén 4 órai kezdettel szülői értekezletet, hol *Szentjóby* Kálmán ref. tanitó tart előadást.

— **A Nepjóléti Hivatal sorsjátéka.** Debrecen város Népjóléti Hivatala ez évben is kapott engedélyt intézmény alapja javára rendezendő tárgysorsjátékra. A kisorsolandó tárgyak ez évben: kockacukor 50 kg os és kisebb tételekben, női és férfi felöltő szövetek, ruhaszövetek, egy-egy zsák nullás, főző és kenyérliszt, gyermekkabátok és ruhák, szvetterek és számos kisebb tárgy. Sorsjegyek már is kaphatók, a hivatal Miklós-u. 23. szám alatti helyiségében naponta 8—2, és délután 3—6-ig, darabonként 100 koronáért.

— **„Meteor" mozgóban** vasárnap **Faraó hitvese** világslager. Csütörtökön Urnapján **Észak oroszlánja** világslager. Csak felnötteknek.

— ***Társadalmi és egyesületi élet. Gyermekelőadás.*** A debreceni református elemi iskolák junius hó 9 én az Uránia mozgószinház helyiségében szép sikerünek igérkező jótékonycélu gyermekelőadást rendeznek, amelyen több mint száz gyermek fog szerepelni. Az előadásnak nivós, kedves müsora már magában véve is a legteljesebb sikert garantálja. Az előadás iránt egyébként olyan nagy érdeklődés nyilvánul meg, hogy a közönség helyesen teszi, hogy ha belépő jegyekről jó előre gondoskodik. — Belépőjegyek 250, 150 és 100 koronáért előrevalthatók *Karsay* János központi igazgató tanitónál az Egyház tér 7. szám alatt levő iskolában.

A hajduböszörményi Molnár-Szövetség táncestélye. A hajduböszörményi molnárok szövetsége junius hó 2 án nagyszabásu táncestélyt és ennek keretében mükedvelői szini előadást rendez, amelynek jövedelmét a hajduböszörményi hadirokkantak felsegélyezésére forditja. Az előadáson szinre kerül A gyimesi vadvirág cimü népszinmü, amelynek főszerepét *Rózsássy* József fogja játszani. Az estély sikere érdekében *Török* Imre főmolnár és *Balogh* Antal színész dolgoznak fáradhatatlanul.

A kereskedelmi alkalmazottak juniálisa. A kereskedelmi alkalmazottak junius hó 2-án a nagyerdei fürdőház összes helyiségeiben este 8 órától reggel 6 óráig tartó juniálist rendeznek, amelyen lesz cabaré, jux bazár, amerikai árverés. Belépti dij 300 korona és a vigalmi adó.

A Hadrőd debreceni csoportja junius 3 án d. u. 3 órakor választmányi, fél 4 órakor pedig évi rendes közgyülését fogja megtartani a Kereskedelmi társulat disztermében Piac utca 8. sz. a. Tárgysorozat: Igazgatói jelentés. Pénztári jelentés. Számvizsgáló bizottság jelentése. Választmany kiegészitése. Esetleges inditványok. A közgyülés csak a tárgysorozatba felvett tárgyakról tárgyalhat és hozhat határozatot. Panaszok, inditványok 3 nappal előbb (május 31-én déli 12 óráig) a csoport irodájaba adandók be. A közgyülésen csak azon tagjaink vehetnek részt, akik ez évi tagsági dijukat befizették, miért is felkérik a hátralékos tagokat tagsági dijuk haladéktalan befizetésére.

A Konfirmált leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután 3 órakor lesz az Egyháztéri fiuiskola VI ik számu tantermében.

Evangelikus majális. Az evangelikus népiskola majálisa május 30-án, szerdán d. u. lesz megtartva a nagyerdőn a viztorony közvetlen közelségében. Ez iskolai majálisra az egyháztagokat, az egyház és iskola barátait meghivja, az igazgatóság.

Az *Arany János társaság* tagjait felkéri a vezetőség, hogy hétfőn d. u. 6 órakor a Nemzeti Hitelintézet helyiségében fontos megbeszélés céljából jelenjenek meg.

A MANSz a Festetich bajtársi egyesület levente avatásán. A MANSz vezetősége közli tagjaival, hogy a Festetich bajtársi egyesület levente avató ünnepsége vasárnap, május 27-én délelőtt tizenegy órakor kezdődik az Urániában. A MANSz tagok részére az emeleti páholyülés első sorában helyet tartottak fenn. A MANSz tagok d. e. háromnegyed 11 órakor a gályarabok emlékoszlopánál az emlékkertben gyülekeznek.

— **Pöstyéni** iszappakolás czélzosoknak a debreceni vizgyógyintézetben Első Takarékpénztár épületében

— **Két magyar mérnök találmánya az autó ipar terén.** Nagy jelentőségü eredményes kisérleteket végzett két magyar mérnök az autó épités terén, amely méltán a legnagyobb mértékben felkeltette a szakkörök figyelmét is. Az autó nehézségének leküzdésére irányultak ezek a kisérletek anyag megtakaritást akartak eszközölni, ami különféle konstruktiv megoldásokkal sikerült is. Bámulatos eredményeket ért el az alváz elkészitésénél *Fejes* Jenő mérnök, aki által konstruált alváz főalkotó része a Fejes-féle motor, a mely cca 50 százalékkal könnyebb, mint a gyártmány. Fejes mérnök eredményeit kiegészíti *Asboth* mérnök találmánya, aki a könnyü alvázakhoz pehely könnyü karosztériákat állitott elő, ugy hogy a két találmány harmónikusan kiegészíti egymást. Ily módon egy uj ideiglenes könnyü autó tipus állt elő, a karosztériák anyaga tisztán fa, bádogbordázás nélkül, ugy hogy a nyers alváz bámulatosan könnyü, például már készült olyan alváz is, amely csak 30 kilogramm nehéz. Emellett ami a legfontosabb, ezek a bámulatosan törékenynek látszó alvázak nagyon erősek. Ennek a két találmánynak gazdasági téren óriási jelentősége van. Benzint, gumianyagot takarit meg az uj autó. Csak egy példát emlitsünk, egy modern 25 lóerős autón a gummit már hatnyolc ezer kilométer után ki kell cserélni, mig a *Fejes* és *Asboth* készitette autón egy gummival javitás nélkül 20 ezer kilométert is lehetett megtenni. Ez az uj kettős magyar találmány hatalmas lépéssel viszi előre az autóipart. Az uj magyar találmány iránt külföldön is melegen érdeklődnek.

— **Mrs. Patty Day Miller ujabb adománya az Ifjusagi Vöröskeresztnek.** Az amerikai Vöröskereszt jelenlegi magyarországi kiküldöttje, Mrs. Patty *Day Miller*, aki a debreceni Ifjusagi Vöröskeresztet már eddig is több szeretetadományban részesitette, legujabban a debreceni református tanitóképző és a fiu felsőkereskedelmi iskola Ifjusági Vöröskereszt csoportjának egy egy láda könyvkötészeti felszerelést és anyagot ajándékozott.

— **A polgármester felhivása az egyesületekhez.** *Csóka* Sámuel h. polgármester felhivja a törvényhatóság területén müködő összes egyesületeket és fiókegyesületeket, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályaikat — amennyiben azt ez ideig a felhivásra be nem adták — valamint vezetőségük és választmányuk névsorát, a tagok számát a törvényes következmények terhe alatt 1923. majus majus 28 tól számitott 8 napon belül a polgármesteri hivatalhoz mutassák, illetve jelentsék be.

— **Mi lesz ma?** Az Albert Belvárosi Éttermében d. u. 4 órától Rácz Laci zenekara muzsikál, fonatos, fank és lacipecsenye délután, este 7 órai kezdettel szépségverseny! Minden vendég ingyen kap szavazó lapot, amellyel a jelenlevő hölgyre szavazhat. Lányok, asszonyok pályázzatok! Férfiak szavazzatok!

— **Helyesirási szabálykönyv a városi fogalmazó tisztviselőknek.** A belügyminiszter leiratban felhivta a polgármestert, hogy az előadók, fogalmazók és leirók részére több példányban rendelje meg a „Magyar helyesirás szabályai" c. tudományos akadémiai kiadást. A magyar helyesirás tekintetében ugyanis a közhasználat évtizedek óta két különböző irányt követ: az egyik a Magyar Tudományos Akadémia által megállapitott helyesirás, a másik pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által megadott és az iskolaiban kötelezővé tett ugynevezett iskolai helyesirás. A fennálló különbségek megszüntetése és az egységes helyesirás megteremtése céljából a Magyar Tudományos Akadémia ujból átvizsgálta a magyar helyesirás szabályait és magáévá te te az iskolai helyesirás módozatait és egyszerüsitéseit.

— **A városi adóhivatal felhivása a háztulajdonosokhoz.** A városi adóhivatal felhivja azokat a háztulajdonosokat, akik a kincstári házhaszonrészesedés fizetési kötelezettségeiknek folyó hó 20 ig eleget nem tettek, hogy saját érdekükben a befizetést mielőbb teljesitsék, nehogy a birság megasabb — s fokozatát kelljen velök szemben alkalmazni és később a szintén költséges végrehajtást foganatositani.

— **Mégis szavazhatunk.** Sok panasz esett mostanában arról, hogy sokakat töröltek a választó listából és igy elvesztették szavazati jogukat. Ez a sérelem megszünik legalább a mai napon. Albert belvárosi éttermében a szépség versenyen mindenki szavazhat!

— **Irredenta előadás egy szabolcsi tanyán.** A *Hajdufölde* tudositójától: Pünkösd hétfőjén lélekemelő ünnepséget rendezett az egyik szabolcsi földbirtok derék magyar lakossága. A hacsurából készült szinházban több száz főnyi közönség előtt *Gönczy* Lajos vincellér, az Ujfehértó-környéki földmives nép lelkes vezére immáron harmadszor bizonyitotta be, hogy a magyar képet okos irányitással és jóakarattal fegyelmezetté lehet átalakitani. Az előadást, mely minden tekintetben kitünően sikerült, hazafias szavalat vezette be. Egy három felvonásos gyermekdarab keretében az egész tanya gyermeksége gyönyörködtette a nézőközönséget. A müsoron még három egyfelvonásos szerepelt. *Gönczy Lajos, aki az ujfehértói ébredő magyarok egyesületének tagja*, hónapokon keresztül foglalkozik egy egy szindarab betanitásával. A szereplőkkel leiratja szerepüket, hogy gyakoroljak magukat az irni-olvasni tudás mesterségében. Ezenkivül pedig vasárnaponként bibliamagyarázatot is tart a népnek, mely a földesurak minden fáradozása ellenére sem tud tanitót kapni az illetékes körök jóvoltából. *Vajjon mi lenne a falusi magyar néppel, ha nem volnának olyan tanitói, mint Gönczy Lajos?*

Beköltözhető ház eladó: Timár-u. II.

— **Szülői értekezlet.** A vasárnapi iskolák vezetősége május 30-án, szerdán este 6 órakor a ref. egyház tanácstermében Egyház tér 17. alatt szülői értekezletet tart, amelyre a gyermekeiket szerető szülőket meghivja.

— **A székesfehérvári kávésoknak nem kell muzsika.** A székesfehérvári kávéházi cigányzenészek bérjavitási mozgalmat indítottak és a kávéház tulajdonosoktól 500 korona napibért kértek. Ezt a napidijat a kávéház tulajdonosok nem voltak hajlandók megfizetni. Erre a muzsikusok 300 koronára szállitották le kérésüket, mire a válasz az volt, hogy a kávéháztulajdonosok kartellbe léptek ellenük s egy hónapra kizárták a zenészeket és 100 ezer korona birság ellenében kötelezték magukat, hogy egy hónapon belül muzsikusokat nem veszik vissza. A székesfehérvári cigányok most a helyi lapok utján a zenekedvelőket kérték fel, igyekezzenek meglágyitani a kávéháztulajdonosok kemény szivét.

— **Elhalasztották a Keresztyén Nemzeti Liga közgyülését.** *A Keresztyén Nemzeti Liga* május 27-re, vasárnapra kitüzött közgyülését junius hóra halasztotta. A közelebbi időpontot közhirré teszi az elnökség. Dr *Pórszász* Károly főtitkár.

— **Gyapju fonál, jumper selyem** a legszebb szinekben ismét érkeztek. Kész bluzok, jumperek raktáron. Szilágyi Lajos kézimunka és mühimző vállalata, Széchenyi utca 1. szám.

Eredményesek a „Hajdufölde" hirdetései.

MÜVÉSZET

Iparmüvészeti tanfolyam Debrecenben. Debrecen mindinkább növekvő kulturális jelentőségét szolgálja az a vállalkozás, amibe lelkes fiatalemberek, képesitett iparmüvészek kezdtek. Elhatározták, hogy a nyár két hónapjára tanfolyamot állitanak fel, amelyen a résztvevőknek iparmüvészetet fognak tanitani oly módon, hogy az, egyrészt csaknem minden munkakörben gyakorlatilag is felhasználható legyen, másrészt egészséges iparmüvészeti izlést fejlesszen ki. E törekvésben az az irányitó elvünk, hogy a századokon keresztül őrzött s ujabb időben összegyüjtött valóban magyar iparmüvészeti motivumainkat a mai kor igényeinek megfelelő formával harmónikusan összeillesszék s igy Debrecenben magyar jellegü iparmüvészeti fejlődésnek egyengessék az utját. A tanfolyam szervezője *Szőör* József hajdusámsoni származásu iparmüvész. Tervszerint a tanfolyam több részre oszlik. Tanfolyamot állitanak fel a *kézimunkára alkalmazható magyaros tervezésnek*. E tanfolyam résztvevőit arra fogják képezni, hogy önállóan is képesek legyenek olyan müvészi magyar minták és tervek készitésére, amelyek általában minden kézimunkán, mint pl. a textilnemüeken, teritők, csipkék, ruhák, függönyök, stb., börnemüeken, ridikül, doboz, könyvfedél felhasználhatók. Egy másik tanfolyamon *iparmüvészeti festészetet* fognak tanitani. Lesz egy *előkészitő tanfolyam* azok részére, akik az iparmüvészeti vagy képzőmüvészeti főiskolára akarnak menni s igy felvételi vizsgát kell tenniök.

Szőör József vállalkozását az Iparmüvészeti Főiskola igazgatósága a városi tanácsnak meleg sorok által alánlotta támogatásra.

A tanfolyamokra jelentkezni és felvilágositásokat kérni a kollégium kapus szobájában lehet.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában

FESTEDZÉS

Vasárnapi programm

Vasárnap nem lesz első osztályu football-mérkőzés Debrecenben. — Hajdu válogatott csapata Nyiregyházán mérkőzik Szabolcs válogatott csapatával. Vasárnap a kerületi tornaverseny és a katonai vivóverseny fogja csábitani a nézőközönség ezreit. A vasárnapi programm a következő:

DEAC II—DKASE II. szövetségi dijmérkőzes délelőtt fél 10 órakor az ügetőréri pályán. Az őszi, DKASE óvása folytán megsemmisitett szövetségi dijmérkőzés kerül eldöntésre. Ősszel a DEAC II. győzött 4:1 arányban, most az egyetemi csapat győzelme várható. Biró *Szabó* Kálmán. Előzőleg 8 órakor DKASE ifj. —DMTE ifjusági játszik.

Délután fél 4 órakor a nagyerdei sporttelepen kerületi tornaverseny. Valóságos kis diákolimpiasz lesz vasárnap délután a nagyerdei sporttéren. A debreceni kir. tankerületi főigazgatóság területén levő középfoku fiu- és leányiskolák részvételével tartatik meg a kerületi tornaverseny.

A kerületi tornaversenyre a vidékről jelentkezett intézetek már szombat délelőtt megérkeztek, közöttük a két vidéki leánygimnáziumok, a nyiregyházinak és mezőtúrinak 35—35 főnyi tornász csapata. Szombat délután 3 órától kezdve folyt le a nagyerdei sporttelepen a főpróba s a fiuskolák előmérkőzése, amelynek eredménye már is garancia arra, hogy a holnapi kerületi verseny nemcsak látványosságnak lesz elsőrangu, hanem az ifjusági sport komoly érdekei szempontjából is. A verseny fővédnöke *Klebelsberg* Kunó gróf közoktatásügyi miniszter politikai elfoglaltsága miatt nem jelenhet meg a versenyen, helyette a közoktatásügyi kormányt dr *Petri* Pál közokt. államtitkár képviseli, aki vasárnap délben egynegyed 1-kor érkezik meg több magasrangu közokt. miniszteri tisztviselő s az Országos Testnevelési Tanács képviselőinek kiséretében. A kormány

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67.
a Hajduságí férfi és fiuruha áruház kirakatjait. Vármegyeház kapujával szemben

képviselőjét a pályaudvaron *Hadházy* Zsigmond dr főispán, *Ady* Lajos tank. kir. főigazgató, a kerület versenyrendező bizottságának elnöke, valamint *Csürös* Ferenc dr városi tanácsnok, a fogadó bizottság elnöke fogadják és üdvözlik. A verseny pontban fél 4 órakor kezdődik. A rendezőség kéri a közönséget, hogy erre az időre okvetlenül foglalja el a helyét. A nagyerdei pálya előtt egyébként 3 jegypénztár működik már délután fél 3-tól kezdve.

Hajdu—Szabolcs válogatott mérkőzés lesz ma Nyiregyházán. Hajdu válogatott csapatát Debrecen szolgáltatja, mig a szabolcsi csapat Nyiregyháza és Kisvárda legjobbjaiból rekrutálódik. Hajdu válogatott csapata a DEAC nélkül igy áll fel: Farkas, — Baik, Fried II, — Fehér, Sipos, Szolárszky, — Polanetzky, Tarkányi, Fórizs, Wampetich, Mertin. A válogatott csapatnak határozottan győzelmi reményei vannak. A csapat s nagyszámu kisérő délután 2 órakor indul Nyiregyházára.

SZINHÁZ

HETI MÜSOR:

Ma vasárnap délután: Aranymadár.
Egész hónapban minden este: Bajadér.
Jövő vasárnap délután: Az ártatlan Zsuzsi.

—

Szinházak és mozgószinházak közleményei:

Csokonai-szinház. Zerkovitz Béla országosan ismert operettje, az Aranymadár a délutan szerepel játékrenden Timár Ila, Unger, Markovics és Szigeti Jenő fellépteével. Az előadás kezdete fel 4 órakor.

BAJADÉR eddigi előadásain hálásan honorálta a közönség a kiváló rendezésben és gyönyörü kiállitással bemutatott világhirü operett pompas összjátékát. A pontosan fél 8 órakor kezdődő előadások iránt szokatlanul élénk érdeklődés mutatkozik. Jegyelővét a hét összes Bajadér előadásaira! Holnap A) bérlet!

—

Vigszinház-mozgó. Vigszinházban csak vasárnap közkivánatra a legszebb világfilm: Nagy Péter cár. Kizarólag felnőtteknek.

Hétfőn két sláger: Legyőzzük a világot. Wallace Peidder és Nagy Magnes, „Ur és szolga" főszereplőjével.

Uránia. Petőfi élete és halála ma utoljára, ez alkalomra teljesen uj, külön filmpéldány érkezett. Előadások 5, 7, 9.

Hétfőn Modern Bajazzó, Feketeruhás hölgy. Nordisk filmek. Jövő héten Leánybecsület.

KÖZGAZDASÁG

Európában mindenütt rendkivül jók a terméskilátások

Az elmult hét a világpiacokon a kibontakozás minden reménye nélkül folyt le. A Ruhr politika jelenlegi állása a franciák gazdasági helyzetére egyre kedvezőbbé válik és a francia politikai hegemóniát rövidesen követni fogja a kontinens gazdasági hegemóniája is. A márka szintén nem mutat nagyobb változásokat és bár a berlini devizapiacon az irányzat állandóan szilárd volt, nagyobb áremelkedésekre nem került a sor, minthogy a devizaspesuláció nagyobb tételekre nem merte magát lekötni.

A magyar koronában a jóvátételi bizottság heti döntése semmiféle ingadozást nem idézett elő, sőt a nemzetközi piac megitélése az egész héten feltünően kedvező volt. A szombati berlini zárlat 10 háromnegyedes paritást mutatott.

A dinárban és leiben lassu javulási folyamat volt észlelhető, ami természetes következménye a rendkivül kedvező terméskilátásoknak a Vajdaságban és Bácskában.

Az európai terméskilátások igen kedvezők

és az európai piac áralakulása érezteti hatását a világpiaci árakra is.

Az amerikai terméskilátások hetek óta egyre kedvezőtlenebbekké válnak az amerikai gabonapiacon, nagyobb hossz ennek dacára sem tudott bekövetkezni, minthogy az európai terméshirek nivelláló hatása még jobban megnövekedett azáltal a tény által, hogy

az orosz gabonatermés terület ismét kezd belekapcsolódni a világforgalomba.

Az orosz termés kilátásai szintén igen kedvezőnek igérkeznek és az eddigi becslések szerint az oroszok idei kiviteli feleslege kb. 6—8 millió métermázsa lesz.

—

Nagy az Árumintavásár látogatottsága. A budapesti Árumintavásár helyiségeit hétköznapokon is igen sokan keresik fel és a rendező bizottság jó előre intézkedett, hogy vasárnap életveszélyes ne legyen a tolongás. A vásárt külföldről is igen sokan keresik fel és igen sokan jöttek Erdélyből, számosan Jugoszláviából, Ausztriából és Németországból és emellett bulgárok, lengyelek és olaszok is képviselve vannak a vendégek sorában.

—

A TŐZSDE

Magyar korona: 10³/₈.

Zürichi zárlat

Berlin 100, Hollandia 217·15, Newyork 554⁷/₈, London 2567, Páris 3670, Milano 2656, Prága 1655, *Budapest 10³/₈*, Belgrád 585, Varsó 105, Bécs 78¹/₈, osztrák bélyegzett 78¹/₄, Szófia 500.

Devizaközp. hiv. árf.

Dollár 5230—370, márka 9.90—11.10, lei 29—31, lira 252—62, szokol 156—62, svájci frank 945—75, dinár 55—57.

Nemesfémpiac

Ezüst 1 koronás 520, 2 koronás 1040, forintos 1370, 5 koronás 2700, 20 koronás arany 27000, 10 koronás 13500.

Terménytőzsde zárlat

Buzában kis forgalom. Irányzat tartott; egyebekben üzlettelen.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 26500—750, egyéb 26000—250, 78 kilós tiszavidéki 26750—7000, egyéb 26750—7250, rozs 18250—500, tak. árpa 15000—15500, sörárpa 16500—17500, zab 18500—750, tengeri 16500—17000, korpa 7500—600.

Ferencvárosi sertésvásár:

Szabadvásári maradvány 72, érkezett 257 db, eladatott 51 db.

Árak: zsirsertés fiatal könnyü 1400, nehéz 1400—520.

Zártvásáron nem fejlődött ki üzlet

REGÉNY

Tóth tizedes királysága

IRTA GYULA DIÁK

(Folytatás) 66.

S amig a csönd ott duruzsolt az emberek lelkében, egyszercsak mozdulatlan szárnnyal, lelógó lábakkal egy gólya huzott el a fejük fölött, átszállott a vizberoskadt hidon s a hid tulsó végén egy magas fa teteje felé tartott. Ott kirugta hosszu lábait s aztán leszált. Ott volt a fészke a fa egyik elszáradt ágán. A durván összetákolt fészekből két hosszu gólyanyak nyulott eléje.

— Né: góla! — álmélkodott Kelemen András — ott a fészke.

— Hát te eddig nem láttad? — kérdezte csodálkozva Oberna. — Van erre több is. Mink mán megszoktuk.

— A multkor még nem láttuk — szólalt meg Vig Sándor is.

— Pejg sok van erre — mondotta Kenyeres. — Öreg Küllős bátya még azt is állitja, hogy az ő falubéli gólája, aki odavalósi az ő házuk kéményére. Váltig mongyuk, hogy az nem lehet.

— Hát hiába is mongyátok, mer megösmerem — erősitette Küllős. — Merhogy két nagy szárnytolla hiányzik is, akit a nagyobbik fiam két esztendővel ezelőtt kitépett, mikor eccer megfogtuk. Ha röpül, oszt' kitárja a szárnyát, tisztán látszik.

— Ej, ej Küllős bá' — kételkedett Kónya.

— Mán pejg akár csóválod a kobakodat, akár nem — mérgelődött Küllős — hát mégis csak aszondom, hogy ez az! Mit ért ahho különben is egy ilyenfajta gyerök, mint te öcsém . . .

Kónya lehajtotta a fejét, de azért a szeme szögletében ott nevetett a vásott kételkedés.

— A mi gólánk — mondotta Küllős halkan, inkább magának, mint a többieknek s elmerengve nézett a fészek felé. — A mi gólánk . . . földim . . . magyar madár . . . csak hogy a csudába kerül ide? Iszen mindig a mi falunkba van tavaszra, meg nyárra . . . Tán csak nem pusztitotta el a fészkét otthol a Pista gyerek . . . a Pista gyerek . . . most mán ismétlőbe jár . . .

A többiek maguk elé bámultak. Érezték, hogy most nem lehet szólni. Ilyenkor nem szabad szólni. Megérzi azt a magyar ember.

Csak nagy idő mulva emelték fel a fejüket. Mikor már Küllős maga kérdezte:

— Hát oszt' akkor mi lesz, ha a mieink nem nyomják meg a muszkát, hanem ott marad a front, ahun most van?

— Majd csak kitalálnak valamit — felelt halkan a tizedes.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Hajdufőld Lapkiadó Vállalat.

52 HOLD!

Istenáldotta kitünő minőségü, elsőrendü szántó, tanyaépületekkel, erdőilletőségel és legeltetési joggal együtt

Kunmadarason eladó

Éppen a község alatt!
5 perces gyalogséta a községhez!

Vetekedik a hires bácskai földekkel

Bővebb felvilágositás nyerhető az eladás felett rendelkező Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Irodában, Veres-utca 9

Szirek András

úri és egyenruha szabó
Divatos angol szövetek raktára.
Szent Anna-utca 1. Telefon 509.

Erdős és Neumann

ER-KO cipőáruháza *Piac-u. 75.*

Ajánlja jó minőségü cipőit olcsó szabott árak mellett.

Egy csoda olcsó házvétel!

Amilyen nem volt! Nincs!
De nem is lesz soha!

GAZDÁLKODÓK!

Roppant nagy telek! 4 lóval is könnyen megfordulhat az udvarban!

Három utca sarka! Igaz, hogy a ház most elhanyagolt állapotban van, de kevés renoválással

olyan 18 ablakos frontu házat teremthetnek belőle, hogy csodájára fognak járni az emberek!

Meszena-utca, Maróthy György-utca és Gólya-utca sarka

Házszámai: Meszena-utca 26., — Maróthy György-utca 27. és Gólya-utca 1.

Ebben a házban volt a régi hirneves VÁROSI MORGÓ-KORCSMA!

Rengeteg utca torkollik oda, de közelében egyetlen egy korcsma sincs!

Most nevetségesen potom árért megkapható

és a vevőnek semmiféle közvetitési ügynöki dijat nem kell fizetnie, mert ennek az ingatlannak is a Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Iroda a tulajdonosa, sőt a vevő nevére leendő telekkönyvi átirás is teljesen dijtalanul fog történni!

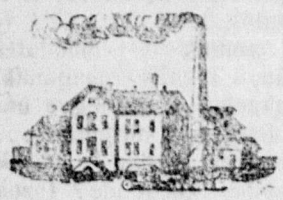
Női és férfi kalapátalakitások legszebben készülnek Széll Gergely-nél

Piacz-utca 63. Telefon 11—11.

FEHÉRTÓI TEMETKEZÉSI INTÉZETE

DEBRECZEN, DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. TELEFON 11-85.

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett. Exhumál es hullaszállitást vállal Telefon nappal és éjjel 11—85. szám.

Olvassa el mindenki! Csoda dolog! Alkalmi vétel!

A Főváros közelében Győrben, a dunai hajóállomással szemben levő

Faraházi téglagyár! Belterület!

Potomárért megkapható!

Mindenre alkalmas!

Konyhakertészetre, sertéshizlalda, baromfitelep, papirgyár, bőrgyár stb. ipari célokra!

20 hold területtel, szántó, legelő, kaszáló, nádas. Hatalmas gyárépület, 60 méter hosszu, 10 méter széles, cseréptetős szárítószin. Egy szoba, konyhás munkáslakással. Kutak!

15 millió koronáért megkapható az egész és rögtön át is vehető!

Bővebb felvilágositást nyujt az eladás felett kizárólagos joggal rendelkező **Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi iroda, Veres-utca 9.** Ott köthető meg a vétel! Ott tehető le a vételi foglaló is.

Auto-, motorszerelő,

esztergályos tanulókat fizetéssel felveszek. Eladó: asztalkonyha, 2.5 és 8 HP benzin-, petroleum-, vagy szivógázmotor, vácuummáter, feszmérők, karburálok, alacsony és magas feszültségü mágnesek és különböző auto-alkatrészek. Mindennemü esztergályos- és gépmunkát elvállalok.

Pataky József

auto, motor és gépjavitó műhelye.

Debreczen, Erzsébet-utcza 22.

Könyvujdonságok:

Tormay Cecile: A Régi ház, 9-ik kiadás, alapára	5.50 K
Mathers: Mignon, alapára	6.— K
Ohnet: Pierre lelke alapára	4.10 K
Szabó: Az Uriember (illemszabályok könyve) alapára	5.— K
Tolsztoj: Shakespeare alapára	8.— K
Bánffyhunyadiné: A Jó házi konyha VII ik füzete teljes ára	120.— K
Utmutató. Hivatalos nyári menetrendkönyv, teljes ára	420.— K

Szorzószám 270.

Kaphatók:

CSÁTHY FERENCZ

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM.

Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

Nagyforgalmu kövesországuton eladó

15 magyarholdas kisbirtok

nagyon jókarban levő, gondozott tanyaépületekkel.

Miután egy igen forgalmas országuton van e birtok

kiülönő dolog lenne oda italmérési engedélyt kérni!

A törökszentmiklós-mezőturi köves országut szélén, 4 és fél kilométernyire a várostól.

Cserepes épület, egy szoba, konyha, kamara. Teljesen uj, cserepes istálló 8 darab jószágra. Sertésól 15 darab sertésre, 600 négyszögöl konyhakert, jó vizü kut.

Ára nyolcmillió korona!

A birtok részletes leirása megkapható és bővebb felvilágositás nyerhető az ingatlan eladása felett rendelkező Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Irodánál, Veres-utca 9. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések dija hétköznap 10 szóig 100 kor., minden további szó 10 kor. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 150 kor., minden további szó 15 kor. Vastagabb betüből szedett szavak kétszeresen számittatnak

Eladó

a Király Ferenczutca 52. számu ház 600 négyszögöles telekkel. Felvilágositást ad a távollevő tulajdonos helyett dr Ember Ernő ügyvéd, Piac-utca 42. Telefon 4—76.

Székek, asztalok

és nyugágyak bükkfából, kertbe, vendéglőbe és nyári helyiségekbe igen alkalmas Gyári arban beszerezhetők és megtekinthetők a a Vasbutorgyár raktáraiban.

Kiváló zongorista

kezdő és haladó zongorázók tanitását vállalná. Megkeresések Rákóczi-utca 46. sz. kéretnek.

Erdősor

7. szám alatt egy külön bejárata butorozott szoba nyaralásra kiadó. Értekezhetni ott.

Nyugalomba

vonuló községi jegyző szeptember hóra állást keres. Kisebb gazdaság, vagy szőllőkezelésre is vállalkozik. Ajánlatokat „Jegyző“ cimen továbbit a kiadóhivatal

Kenyérhajat

veszek kisebb-nagyobb tételekben. Telefonhivásra házhoz megyek Telefon 3—48.

Eladó kerékpár

(kontrafékes, szabadonfutó) Homok utca 31. sz. alatt.

Zongora

olcsón eladó Széchényi-utca 39.

Vasz és elad

házat, szőllőt, földbirtokot Hoch József vármegyei főjegyző Országos Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi irodája Debreczen, Szent Anna-utca 4. Telefon 14—76.

Villanymotor

40 lóerős, teljes felszereléssel eladó Tóth Mihály malomtulajdonosnál Hajduböszörményben.

Ólmot

bármily mennyiségben vesz lapunk kiadóhivatala.

Elveszett retikül.

Pénteken este a nagyerdei villamos végállomás körül elveszett egy barna bőr retikül. Volt benne 1200 korona, zsebkendő, körömreszelő és egy rézkulcs. A becsületes megtalálót kéri a tulajdonosa, hogy a Hajdufőld kiadóhivatalába szivesked jék beadni.

Egy mészáros és hentes üzlet berendezés márvány pultal eladó.

Cim: B. Nagy János, Ujfehértó

Tanulóleány

fizetéssel felvétetik Piac-u. 59. sz alatti könyvnyomdában.

PARFÜMÖK - PIPERESZAPPANOK

Kölniszerek, Arc- és kézkrémek, Fogpaszták, Fogkefék, Kötszerek stb. legolcsóbban beszerezhetők a

KORZÓ DRUGERIÁBAN Piacz-utca 42. Telefon 14—80.

Bécsi női kalapujdonságok

megérkeztek. — Átalakitások formálások és festések modelek után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonjában Piac utca 7. sz.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben.)

A Magyar Távirati Iroda

uj távirat árfolyamjelentése ugyszólván nélkülözhetetlen minden magyar gazda számára.

Az uj árfolyam hirszolgálatnak az a rendkivüli jelentősége van, hogy az ország gazdaközönsége aránylag

rendkivül olcsó

előfizetési dij ellenében naponként megbizható forrásból táviratban értesül a

magyar korona aznapi külföldi értékeléséről, a devizaközpont hivatalos jelentéséről, a terménytőzsde, hus-, sertés-, vágómarha-, ló- és takarmányvásár, valamint a hüvelyesek és vetőmagvak árfolyamairól;

tehát a gazdasági élet szempontjából fontos összes piaci árakról. A M. T. I. 1923 május hó 1-től kezdődőleg inditja meg távirat árfolyam szolgálatát. Ennek birtokában a gazdatársadalom naponként a kellő tájékozottsággal fog rendelkezni s ez a körülmény teljesen kizárja azt, hogy az előfizetők üzleteik lebonyolitása alkalmával bárki által félrevezettessenek!

Akik erre a szolgálatra előfizetni kivánnak, ezt akár irásban, akár szóval bejelenthetik a Magyar Távirati Iroda debreceni fiókjánál (Kossuth-u. 53. szám a). Ugyancsak ezen a helyen adnak készséggel minden felvilágositást is.

Uj cipő mühely!

Varga-utca 11.

hol a legkényesebb izléseket kielégitve dolgozom. Kérem a rendelő közönség szives pártfogását.

SZIKSZAI FERENCZ

uri és női cipész.

Bőrkeztyüket,

tollakat, szőrmeket, mindennemü ruhákat fest minden szinre, tisztit, mos, kifogástalanul expressz, vagy gyász esetén 24 óra alatt.

Hungária gőzmosó ruhafestő és vegytisztitó vállalat, Debreczen, Péterfia 4.

Tulajdonos Libándy Andor

Két csoda olcsó vétel

2 millió koronáért megkapható

a Hatvan-utcai kert első utcájában, a

Diófa-utca 32. sz. ingatlan

Felséges levegő! Szőllő! Gyümölcsös! Konyhakert!

A Mester-utca végén levő „Gyermekmenhely“ villanyos megállóhoz nehány perenyi gyalogséta.

811 négyszögöl, rajta egy kis épület, egy szoba, előtte verenda, nagy fáskamara, sertésól, szivattyus kut.

Erre az évre ki van adva haszonbérbe! Mellette van a Czeglédy Mihály ur nyaralója (Diófa utca 32. szám), ha zárva lenne a kapu, az érdeklődő menjen oda, ott készséggel felmutatják ezen ingatlant

Vasutasok! Ez meg önöknek lenne nagyon megfelelő!

3 millió koronáért megkaphatják

a Homokkert legszebb helyén, az óvoda mellett, az

Óvoda-u. 5. számu házat

700 négyszögöl termőszőllő, konyhakert, gyümölcsös, körülbelül 120 darab termő gyümölcsfával. Közvetlen szomszédja a dr. Magoss tisztifőügyész ur Őméltósága szőllője, szomszédságában a dr Keserü törvényszéki elnök ur Őméltósága szőllője és a dr Berényi orvos ur nyaralója. Igazi előkelő uri hely!

Azonnali beköltözésre kapa vevő 2 szobát, konyhát speizt és egyéb mellékhelyiségeket!

Igaz, hogy az utcai fronton egy szerény kis nádas épület van, két szoba, konyhás lakással, de bent az udvarban vannak az uj épületek, téglából épitve, cseréppel fedve. Az egyikben 2 szoba, konyha, speiz, a másikban egy szoba, konyha, speiz.

A szüretelő edények is vele mennek

Egyik ingatlan után sem kell fizetni a vevőnek egyetlen fillér költséget, vagy ügynöki jutalékot, sőt a telekkönyvi átiratás sem kerül a vevőnek egyetlen fillérjébe sem, mert mind a két ingatlan tulajdonosa a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat, Veres-utca 9. sz. Ott köthető meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló!

Lapkihordó asszonyok felvétetnek lapunk kiadóhivatalában **Piac-u. 59.**

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.